

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3600-19

meddelad i Stockholm den 12 maj 2020

KLAGANDE

TV4 AB, 556242-7152

Ombud: Inger Skalse

TV4 AB

115 79 Stockholm

MOTPART

Granskningsnämnden för radio och tv

Box 33

121 25 Stockholm-Globen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 29 maj 2019 i mål nr 10235-18

SAKEN

Särskild avgift enligt radio- och tv-lagen

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

1. Program i tv-sändningar som huvudsakligen handlar om nyheter eller innehåller nyhetskommentarer får inte sponsras. Med sponsring avses bidrag som någon

Dok.Id 217367

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:30

DOM

Mål nr
3600-19

utomstående ger ett medieföretag för att finansiera bl.a. program i syfte att främja bidragsgivarens namn, varumärke, anseende, verksamhet, produkt eller intresse.

2. Granskningsnämnden för radio och tv övervakar genom granskning i efterhand om program som sänts i tv överensstämmer med regleringen och får ansöka hos Förvaltningsrätten i Stockholm om att ett företag som bryter mot t.ex. sponsringsförbudet ska åläggas att betala en särskild avgift.
3. Granskningsnämnden ansökte hos förvaltningsrätten om att TV4 AB skulle betala en särskild avgift om 50 000 kr för att ha brutit mot sponsringsförbudet. Som grund för ansökan angavs följande. Sändningarna av programmet Sporten var sponsrade vid två tillfällen under en viss angiven dag. Programmet är av nyhetskaraktär och får således huvudsakligen anses handla om nyheter. Det var därför inte tillåtet att sändningarna sponsrades.
4. Förvaltningsrätten biföll ansökan. Enligt förvaltningsrätten liknade programmets utformning och visuella drag i flera hänseenden de som normalt kan förknippas med en nyhetssändning. Innehållet med korta och informativa inslag om aktuella sportrelaterade händelser talade för att programmet omfattades av begreppet nyheter. Med beaktande särskilt av att programmet hade sänts i en rikstäckande kanal och haft stor spridning bland allmänheten samt att TV4 tidigare hade fällts för att ha brutit mot sponsringsförbudet ansågs den särskilda avgiften väl avvägd.
5. Kammarrätten i Stockholm avslog bolagets överklagande dit.

YRKANDEN M.M.

6. *TV4 AB* yrkar att underinstansernas domar ska upphävas och att granskningsnämndens ansökan ska avslås samt anför följande. Det kan inte ha varit lagstiftarens avsikt att korta program av uppdaterande karaktär inom vilka områden som helst ska anses vara nyheter av det slag som avses i lagstiftningen.

DOM

Mål nr
3600-19

7. *Granskningsnämnden för radio och tv* anser att överklagandet ska avslås samt anför att de aktuella sändningarna är utformade som nyhetssändningar och att de därmed uppfyller kriterierna för program som inte får sponsras.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

8. Frågan i målet är om ett program i en tv-sändning som enbart innehåller sportnyheter utgör ett program som huvudsakligen handlar om nyheter eller innehåller nyhetskommentarer.

Rättslig reglering m.m.

9. Enligt 7 kap. 1 § radio- och tv-lagen (2010:696) får program i tv-sändningar, sökbar text-tv eller i beställ-tv som huvudsakligen handlar om nyheter eller innehåller nyhetskommentarer inte sponsras. Med sponsring avses, enligt 3 kap. 1 § 14 bidrag som någon som inte tillhandahåller eller producerar ljudradio, tv-sändning, beställ-tv eller sökbar text-tv ger för att finansiera dessa medietjänster eller program i syfte att främja bidragsgivarens namn, varumärke, anseende, verksamhet, produkt eller intresse.
10. Av 17 kap. 5 § första stycket 6 och 19 kap. 4 § första stycket framgår att Förvaltningsrätten i Stockholm, på ansökan av granskningsnämnden, får påföra den som inte följer bestämmelserna om sponsring i 7 kap. 1 § att betala en särskild avgift. Vid prövningen ska rätten, enligt 17 kap. 5 § andra stycket, särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning.
11. Radio- och tv-lagen genomför delar av direktiv 2010/13/EU om audiovisuella medietjänster (AV-direktivet). Direktivets karaktär av minimidirektiv innebär att medlemsstaterna får föreskriva strängare eller mer långtgående krav inom de

områden som samordnas genom direktivet, under förutsättning att reglerna överensstämmer med unionsrätten.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. De i målet aktuella sändningarna bestod av korta program. Inslagen i programmen handlade om nyheter relaterade till sport och reportage om sporthändelser.
13. Uttrycket program som huvudsakligen handlar om nyheter eller innehåller nyhetskommentarer i 7 kap. 1 § radio- och tv-lagen definieras inte i lagen. AV-direktivet innehåller inte någon definition av motsvarande begrepp som används där. Det kan inte av lagtextens lydelse utläsas att bestämmelsens tillämpningsområde är begränsat till nyhetsprogram av visst slag.
14. När ett program sponsras finns det en risk att någon annan än programföretaget får ett redaktionellt inflytande över programinnehållet. Tanken bakom förbudet mot sponsring av nyhetsprogram är att motverka sådant inflytande (jfr prop. 2009/10:115 s. 148 och skäl 93 i AV-direktivet). Ett program av nu aktuellt slag kan innehålla utdrag ur sändningar från evenemang av allmänintresse och reportage med anknytning till idrottsvärlden eller till olika sportevenemang liksom annan viktig samhällsinformation. Det intresse som sponsringsförbudet avser att skydda gör sig inte mindre gällande enbart av det skälet att programinslagen är relaterade till sport och idrott.
15. Att ett program som enbart innehåller sportnyheter utgör ett nyhetsprogram vinner stöd också av vad som uttalas i förarbetena till 5 kap. 48 a § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, som tillkom i samband med att radio- och tv-lagen antogs. Paragrafen, som genomför artikel 15 (tidigare artikel 3k) i AV-direktivet, innehåller bestämmelser om rätt för televisionsföretag inom EES att återge utdrag ur sändningar från evenemang av stort allmänintresse i allmänna nyhetsprogram. I förarbetena sägs att begreppet nyhetsprogram i

direktivets mening också omfattar sådana program som enbart innehåller t.ex. sportnyheter (prop. 2009/10:115 s. 173 och 327).

16. Mot den nu angivna bakgrunden anser Högsta förvaltningsdomstolen att ett program som enbart innehåller sportnyheter utgör ett nyhetsprogram i den mening som avses i 7 kap. 1 § radio- och tv-lagen. TV4 har alltså brutit mot sponsringsförbudet och det finns därför skäl att påföra bolaget en särskild avgift. När det gäller avgiftens storlek gör Högsta förvaltningsdomstolen ingen annan bedömning än underinstanserna. Överklagandet ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Margit Knutsson, Svante O. Johansson, Mahmut Baran, Leif Gäverth och Helena Rosén Andersson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Maria Rydell.